

راهنمای یادگیری دوره کار آموزشی روانپزشکی

نگارش: دکتر پروانه رشیدپور

عضو هیات علمی گروه روانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید

صدوقی یزد

معاون آموزشی مرکز جامع روانپزشکی

فهرست

۳	مقدمه :
۳	مروری بر عناوین دوره :
۴	اهداف و نتایج یادگیری :
۶	پیش نیازهای آموزشی :
۶	راهبردهای یادگیری :
۶	فرصت های یادگیری :
۷	تکالیف آموزشی :
۸	ارزیابی :
۸	مقررات بخش :
۹	تماس با پرسنل :
۹	نظرات شخصی مولف :
۱۰	معرفی منابع مطالعه بیشتر :

مقدمه :

کارآموزان عزیز خیر مقدم ورود شما را به دوره روانپزشکی خوش آمد می گویم. شما طی این دوره خواهید توانست تشخیص و مدیریت اختلالات روانپزشکی را یاد گرفته و بکار برید.

مروری بر عناوین دوره:

آشنایی عمومی با دوره

مباحث این دوره شامل:

اختلالات خلقی	اختلالات اضطرابی	اختلالات وسواسی جبری	اختلالات مرتبط با تروما	اختلالات مرتبط با سایکونیک	اختلالات مصرف مواد
اختلالات شایع در سالمندان	اختلالات شایع در کودکان	داروها	اختلالات عصبی شناختی	مکاتب روانشناسی	
شرح حال روانپزشکی	اختلال خواب و بیداری	اختلالات جنسی	بیماری های روان تنی	سوماتوفرم	

توالی موضوعی مباحث:

- تعریف بیماریها
- اپیدمیولوژی اختلالات
- فیزیوپاتولوژی
- تشخیص و معیارهای تشخیصی
- تشخیص های افتراقی
- اتیولوژی
- درمان های دارویی
- درمانهای غیر دارویی
- سیر بیماری
- پیش آگهی

جنبه های خاص موردنظر دوره

شناسایی علایم بالینی هر اختلال و روش تشخیص گذاری بر اساس DSM-V

جزئیاتی از چگونگی مطالعه عناوین برنامه

عناوین فوق از کتاب درسنامه جامع روانپزشکی مطالعه شود.

ارتباطات هر موضوع به موضوعات قبلی و موضوعات بعدی در دوره

مطالعه علایم بالینی هر اختلال و روش تشخیص گذاری بر اساس DSM-V

اهداف و نتایج یادگیری:

فهرستی از نتایج یادگیری مورد انتظار

- کارآموز علایم روانپزشکی و علایم مربوط به هر اختلال را بشناسد.
- کارآموز بتواند علایم اختلالات روانپزشکی را شناسایی کند و بر اساس DSM-V تشخیص مناسب را بگذارد (اختلالات خلقی، اختلالات اضطرابی، اختلالات سایکوتیک، اختلالات مصرف مواد، اختلالات وسواسی جبری، اختلالات مرتبط با تروما، اختلالات عصبی شناختی، اختلالات شایع در سالمندان و کودکان، اختلالات روانتنی، اختلال سوماتوفرم، اختلالات جنسی و اختلال خواب و بیداری)
- کارآموز بتواند اختلالات روانپزشکی (اختلالات خلقی، اختلالات اضطرابی، اختلالات سایکوتیک، اختلالات مصرف مواد، اختلالات وسواسی جبری، اختلالات مرتبط با تروما، اختلالات عصبی شناختی، اختلالات شایع در سالمندان و کودکان) را مدیریت کند.
- کارآموز بتواند درمانهای مناسب را بکارگیرد.
- کارآموز بتواند عوارض درمانهای دارویی را شناسایی کند.

فهرست جزئیات از اهداف اختصاصی و ویژه:

- از دانشجو انتظار می رود علایم و انواع اختلالات خلقی را نام ببرد.
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات خلقی را تشخیص دهد.
- از دانشجو انتظار می رود علایم و انواع اختلالات اضطرابی را نام ببرد.
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات اضطرابی را تشخیص دهد.
- از دانشجو انتظار می رود علایم اختلالات سایکوتیک را نام ببرد.
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات سایکوتیک را تشخیص دهد.
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات وابسته به مصرف مواد را توضیح دهد.
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات وابسته به مصرف مواد را تشخیص دهد.
- از دانشجو انتظار می رود علایم و انواع اختلالات وسواسی جبری را نام ببرد.
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات وسواسی جبری را تشخیص دهد.
- از دانشجو انتظار می رود علایم و انواع اختلالات مرتبط با تروما را نام ببرد.
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات مرتبط با تروما را تشخیص دهد.
- از دانشجو انتظار می رود انواع اختلالات عصبی شناختی را نام ببرد.
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات عصبی شناختی را تشخیص دهد.
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات شایع در سالمندان و کودکان را تشخیص دهد.
- از دانشجو انتظار می رود علایم و انواع اختلالات خواب بشناسد.
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات خواب را تشخیص دهد.
- از دانشجو انتظار می رود علایم و انواع اختلالات جنسی بشناسد.
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات جنسی را تشخیص دهد.

تقسیم اهداف یادگیری در یکی از سه طبقه ضروری، مهم، یا جالب

اهداف یادگیری ضروری:

- از دانشجو انتظار می رود علایم و انواع اختلالات خلقی را نام ببرد.
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات خلقی را تشخیص دهد.
- از دانشجو انتظار می رود علایم و انواع اختلالات اضطرابی را نام ببرد.
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات اضطرابی را تشخیص دهد .
- از دانشجو انتظار می رود علایم اختلالات سایکوتیک را توضیح دهید .
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات سایکوتیک را تشخیص دهد .
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات وابسته به مصرف مواد را نام ببرد.
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات وابسته به مصرف مواد را تشخیص دهد.

اهداف یادگیری مهم

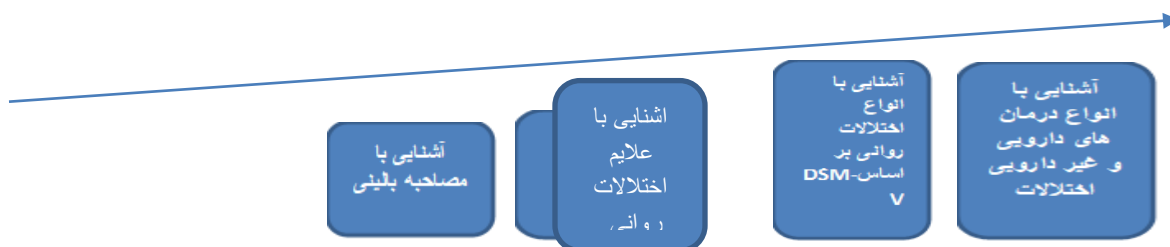
- از دانشجو انتظار می رود علایم و انواع اختلالات وسواسی جبری را نام ببرد .
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات وسواسی جبری را تشخیص دهد.
- از دانشجو انتظار می رود علایم و انواع اختلالات مرتبط با تروما را نام ببرد..
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات مرتبط با تروما را تشخیص دهد.
- از دانشجو انتظار می رود علایم و انواع اختلالات عصبی شناختی را نام ببرد .
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات عصبی شناختی را تشخیص دهد.

اهداف یادگیری جالب

- از دانشجو انتظار می رود اختلالات شایع در سالمندان و کودکان را تشخیص دهد.
- از دانشجو انتظار می رود علایم و انواع اختلالات خواب بشناسد.
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات خواب را تشخیص دهد.
- از دانشجو انتظار می رود علایم و انواع اختلالات جنسی بشناسد.
- از دانشجو انتظار می رود اختلالات جنسی را تشخیص دهد

خلاصه ای از موضوعات یادگیری

- تشخیص و مدیریت اختلالات افسردگی، اضطراب، سایکوز، وسواسی جبری، اختلالات مرتبط با تروما، اختلالات وابسته به مواد، اختلالات عصبی شناختی، اختلالات شایع در سالمندان و کودکان، اختلالات خواب، اختلالات جنسی، اختلالات روانتنی، اختلالات سوماتوفرم
- نقشه مفهومی حوزه تحت مطالعه

پیش نیازهای آموزشی:

دانش و مهارت لازم در هر فرد پیش از آغاز مطالعه هر موضوع است شامل:

واژه ها و مفاهیم قبلاً آموخته شده توسط دانشجو

واژه ها و سمبولوژی آموخته شده در دوره فیزیوپاتولوژی

پیش آزمون:

در بدو ورود به بخش آزمون شفاهی از کارآموزان در مورد مفاهیم آموخته شده پیشین در دوران فیزیوپات گرفته می شود

جدول زمانبندی:

- جدول زمانی فعالیتها و فرصتهای یادگیری در دسترس
- ارائه برنامه هفتگی روتین بخش و برنامه روزانه

ایام هفته	ساعت	محل
شنبه	۸-۱۰	کلاس تیوری درمانگاه و راندا بالینی اساتید
یک شنبه	۸-۱۰	کلاس تیوری درمانگاه و راندا بالینی اساتید
دوشنبه	۸-۱۰	کلاس تیوری درمانگاه و راندا بالینی اساتید
سه شنبه	۸-۱۰	کلاس تیوری درمانگاه و راندا بالینی اساتید
چهارشنبه	۸-۱۰	کلاس تیوری درمانگاه و راندا بالینی اساتید
پنج شنبه	---	تعطیل

راهبردهای یادگیری:

• تعیین رویکرد مورد استفاده در هدایت فرایند یاددهی-یادگیری (دانشجوی محوری، مبتنی بر حل مسئله، یادگیری

خود راهبر و یادگیری مستقل)

- انتخاب متناسب با موضوع مورد تدریس
- بسیاری از جلسات آموزشی مانند معرفی کیس های مشکل بر اساس مبتنی بر حل مساله هدایت می شود .
- تأکید بر یادگیری بر اساس حل مسئله، یادگیری مستقل و دانشجو محور

یادگیری بیشتر دانشجو محور و مبتنی بر حل مسئله خواهد بود .

فرصت های یادگیری:

کارآموزان با استفاده از بازدید و ویزیت بیماران درمانگاهی با بیماران سرپایی روانپزشکی آشنا شده نحوه شرح حال گیری را یاد گرفته، نحوه برخورد با بیمار روانپزشکی را یاد گرفته ،با علایم روانپزشکی آشنا شده و نحوه درمان بیماران سرپایی را آموزش می بینند .

- **کنفرانس ها:** که در مورد بیماریهای روانپزشکی شایع و پرکاربرد خود کارآموزان تحت نظر اساتید کنفرانس را آماده نموده و آرایه می دهند که کمک به یادگیری بهتر مطالب در کارآموزان را دارد .
 - **جلسات مبتنی بر بحث و بازاندیشی** در مورد یک بیمار چالش بر انگیز ، به یادگیری علایم و نحوه تشخیص و درمان بیمار می پردازند. ابتدا علایم بیمار بازگو می شود و اینکه این علایم در چه بیماری هایی دیده می شود و تشخیص افتراقی مطرح شده و نحوه رسیدن به تشخیص درست بیماری توضیح داده می شود و در نهایت درمان بیمار توضیح داده می شود. توصیف موقعیت های یادگیری (استفاده از اسکیل لب، پراتیک، آزمایشگاه ها، فیلم های ویدئویی، کتابخانه و...)
 - استفاده از **فیلم های ویدیویی** مصاحبه با بیماران روانپزشکی و **شرکت در کلاسهای Role Play**
 - توصیه به چگونگی استفاده از فرصتهای یادگیری:
- فیلم های آموزشی مصاحبه با بیماران روانپزشکی و آموزش مربوط به اختلالات روانپزشکی در کتابخانه بیمارستان موجود می باشد.

تکالیف آموزشی:

ارائه تکالیف یادگیری (مانند سناریوهای یادگیری، تحلیل فیلم و سمینار) به عنوان فعالیت های یادگیری دانشجویان به دانشجو تکلیف داده می شود تا یکی از مباحث مهم روانپزشکی را بصورت اسلاید تهیه و آرایه نماید. دو تا کارآموزان داوطلب می شوند تا نقش بیمار و درمانگر را ایفا نمایند. فیلم آموزشی روانپزشکی از یک بیمار مبتلا برایشان پخش می شود تا نکات مربوط به آن مورد بحث و بررسی قرار دهند.

سناریو ۱:

خانم ۲۵ ساله، دیپلمه که به دلیل پرخاشگری و تحریک پذیری توسط پدر و مادر به اورژانس روانپزشکی آورده شده است. از سه هفته قبل به طور ناگهانی پرحرفی، کاهش نیاز به خواب، و لخرجی و بی قراری پیدا کرده است. در سابقه خانوادگی عموی بیمار نیز تحت نظر روانپزشک درمان می شود. بیمار گاهی حشیش مصرف میکند. دو سال قبل ازدواج کرده و یکماه پیش جدا شده است. یکسال پس از ازدواج یک دوره سه ماهه بی اشتها، بی خوابی، بی علاقگی و بی حوصلگی پیدا کرده که تحت نظر روانپزشک درمان می شده. در سابقه پزشکی خانواده بیمار به ناراحتی نیروپیدی وی اشاره می کنند. در بررسی روانی فعلی علایم مثبت شامل خلق بالا، پرش افکار، هذیان بزرگ منشی، و توهم شنوایی آمرانه می باشد.

مورد فوق را بر اساس DSM-V فرمول بندی توصیفی نمایید.

چه تشخیصی برای بیمار مطرح می باشد؟

چه تشخیص افتراقی هایی برای وی مطرح می باشد؟

چه ارزیابی هایی را برای بیمار درخواست می کنید؟

چه درمان دارویی برای بیمار می گذارید؟

بر اساس شرح حال پروگنوز بیمار چگونه است؟

سناریو ۲:

بیمار خانم ۵۰ ساله ای است که پسر ۲۵ ساله اش را حدود ۳ ماه قبل در یک حادثه رانندگی از دست داده است. ۳ ماه قبل که به او خبر فوت پسرش را داده اند دچار شوک عصبی شده که به همین دلیل یکی دو روز در بیمارستان بستری بوده و در مراسم خاکسپاری پسرش شرکت نکرده است. در طی این سه ماه فقط دو بار سر خاک پسرش رفته که به علت اضطراب و ناراحتی شدید دیگر نتوانسته به آنجا برود. در طی این مدت چند بار فکر خودکشی داشته، اما هیچ گاه اقدامی نداشته است. در این چند ماه گهگاهی صدای پسرش را می شنود که مانند قبل او را صدا می کند و با او صحبت می کند، اما می داند که این صداها واقعی نیستند در این قضیه احساس تقصیر نمی کند و احساس گناه ندارد. یکی دو بار در خیابان فردی را با پسرش اشتباه گرفته و حتی یکبار او را با نام پسرش صدا زده است و بعد عذرخواهی کرده. اتاق پسرش را بعد فوت وی به همان شکل دست نخورده نگه داشته،

در اتاق پسرش را بسته و از آن موقع تا به حال وارد اتاق پسرش نشده و به کسی هم اجازه ورود به آن اتاق را نمی دهد. سابقه یک افسردگی را حدود ۲۰ سال قبل ذکر میکند که با دارو درمانی بهبود پیدا کرده و بعد از آن دیگر مشکلی نداشته است. حدود ۱۵ سال قبل به علت الکلیک بودن همسرش از وی جدا شده و فرزندش را نزد خود بزرگ نموده است. از نظر خانوادگی حمایت کافی ندارد. عملکرد و SELF CARE بیمار نسبتاً خوب است. کارمند بازنشسته آموزش و پرورش است. مشکل جسمانی خاصی بجز مختصر ناراحتی گوارشی ندارد. آزمایش تیروئید تا به حال نداده است و مصرف سیگار، مواد الکل و دارویی را ذکر نمی کند.

لطفا در این بیمار سوگ را ارزیابی کنید؟

چند علایم سوگ بیمارگونه در بیمار وجود دارد؟

عوامل خطر ساز برای ابتلا به افسردگی در بیمار کدامند؟

چند علایم افسردگی بیمار وجود دارد؟

تشخیص نهایی شما چیست؟

چگونه بیمار را درمان می کنید؟

ارزیابی:

جزئیات شیوه های ارزیابی دانشجویان در طی دوره یا در برنامه درسی گنجانده می شود:

اطلاعاتی در مورد ابزار ارزشیابی مورد استفاده و چگونگی پاسخ به سوالات آن

راهنمایی در مورد چگونه می توان به بهترین شکل ممکن برای آزمون آماده شد

- ارزیابی دوره تیوری بر اساس آزمون کتبی ۴گزینه ای
- ارزیابی دوره عملی بر اساس شرکت منظم و فعال در درمانگاه و راند بالینی و تحویل شرح حال کامل می باشد.

مقررات بخش:

مقررات و شرح وظایف کارآموز مطابق بندهای زیر است:

- ✓ حفظ و رعایت شعور شرعی و اخلاق پزشکی در کلیه ساعات حضور در بیمارستان.
- ✓ رعایت مقررات داخلی گروه یا بخش، بیمارستان، دانشکده و دانشگاه.
- ✓ رعایت مفاد آئین نامه ها و مقررات ابلاغ شده از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- ✓ پوشیدن روپوش و زدن اتیکت در مرکز الزامی است.
- ✓ ویزیت بیماران بستری مربوط در بخش، قبل از پزشک معالج یا دستیار.
- ✓ حضور فعال و منظم در ویزیت بیماران توسط پزشک معالج یا دستیار بخش.
- ✓ شرکت در درمانگاه طبق برنامه تعیین شده.
- ✓ شرکت منظم و فعال در کلیه کلاسهای تیوری.
- ✓ زمان حضور در بیمارستان از ساعت ۷:۳۰ لغایت ۱۳ می باشد.
- ✓ خاموش کردن موبایل در کلاس و در زمان انجام کارگروهی.
- ✓ حضور به موقع در کلاس و انجام تکالیف و وظایف.
- ✓ احترام به نظر دیگران بخصوص در بحث های گروهی.
- ✓ گوش دادن و توجه کردن به حرف دیگران.

- ✓ حل اختلاف نظر با گفتگوی منطقی.
- ✓ رعایت ارزش های اخلاقی و فرهنگی دیگران.
- ✓ رعایت اصول کار با مسئله یا کیس ارائه شده
- ✓ مشارکت همه در بحث ها

تماس با پرسنل:

معرفی اعضای گروه و پرسنل

اطلاعات تماس با اعضای هیئت علمی و پرسنل:

اعضای گروه شامل ۱۰ عضو هیات علمی می باشد

دکتر سید مجتبی یاسینی: متخصص روانپزشکی / استاد

دکتر رضا بیدکی: متخصص روانپزشکی / استاد

دکتر گلرسته خلاصه زاده: متخصص روانپزشکی / دانشیار

دکتر فاطمه حسینی: متخصص روانپزشکی / دانشیار

دکتر محمد نادری: متخصص روانپزشکی / استادیار

دکتر قاسم دستجردی: متخصص روانپزشکی / استادیار

دکتر پروانه رشیدپور: متخصص روانپزشکی / استادیار

دکتر طاهره صادقیه: فوق تخصص اطفال / استادیار

دکتر شهاب علی شیرخدا: فلوشیپ روان درمانی / استادیار

دکتر فاطمه آقایی: PHD روانشناسی بالینی / استادیار

دکتر محمد هادی فرحزادی: PHD مطالعات اعتیاد / استادیار

دکتر اشرف روحبخش: فلوشیپ ساپکوسوماتیک / استادیار

چگونگی تماس با استاد: حضور در دفتر کار هر روز ساعت ۸ تا ۸:۳۰

در صورت بروز هر مشکل یا داشتن سوال ابتدا با خانم دکتر رشیدپور معاون آموزشی گروه صحبت شود.

ساعت حضور خانم دکتر رشیدپور هر روز صبح از ساعت ۸ لغایت ۱۴ می باشد.

در غیاب بنده دانشجویان می توانند با کارشناس آموزشی گروه تماس بگیرند.

خانم میر عبداللهی و آقای احتشامی

آدرس تفت مرکز جامع روانپزشکی، گروه روانپزشکی

شماره تماس: ۰۳۵۳۲۶۳۲۰۰۳

ایمیل: parvanerashidpour@gmail.com

نظرات شخصی مولف:

برای یادگیری بهتر بخش توصیه می شود حتما در کلاسهای آموزشی قبل از حضور در کلاس مطالعه داشته و مشارکت فعال در مباحث آموزشی داشته باشید. فیلم های مربوط به مصاحبه با بیماران روانپزشکی و همچنین فیلم های آموزشی اختلالات روانپزشکی را از کتابخانه مرکز تهیه نموده و مشاهده نمایید. حضور فعال در درمانگاه و راندهای آموزشی می تواند در آموزش شما بسیار موثر باشد.

معرفی منابع مطالعه بیشتر:

- درسنامه جامع روانپزشکی تألیف جمعی از اساتید دانشگاههای علوم پزشکی کشور
- کتاب اکسفورد روانپزشکی آخرین چاپ